

in.ihned.cz/zahranici

a tvůrce učení o dvojí pravdě, své dětství zde prožil Maimonides (1135 – 1204), židovský lékař a učenec, vykladač Talmudu. S nástupem berberské dynastie Almorávidů a později Almohadů však význam Córdoby pomalu upadá a ani porážka Arabů kastilským králem Ferdinandem III. na tom nic nezměnila.

Mešita-katedrála

Stojí na břehu al-Vádí al Kabír, velké řeky, jak se tehdy říkalo dnešnímu Guadalquiviru. Historie mešity začíná v roce 785, kdy se pod dohledem Abdurrahmána I. začíná tento symbol muslimské moci budovat. Několikrát byla rozšiřována a je se svými 24 400 m² třetí největší na světě. Zvenčí vypadá jako pevnost. Projdete Bránou odpuštění do Patia de Naranjos (Nádvoří pomerančovníků), kde vás zdrží fronta na lístky. Uvnitř nejprve nevidíte nic, oči si chvíli zvykají na šero a najednou zjistíte, že jste se ocitli uprostřed kamenného lesa štíhlých sloupů vytesaných z mramoru, jaspisu a porfyru, na nichž spočívají dvě patra červeně a bíle pruhovaných oblouků připomínajících palmové větve.

Z mešity vcházíte přímo do katedrály. Byla sem vestavěna počátkem 16. století na žádost córdobské kapituly, již připadaly pouhé oltáře pod arabskými oblouky málo, a tak si vymohla na císaři Karlu V. svolení k přístavbě chóru a kaple pro hlavní oltář. Historické prameny uvádějí, že když panovník spatřil na vlastní oči výsledek svého rozhodnutí, rozhodčeně prohlásil: „Co to tu dělá?“ Na úplném počátku muslimské říše, než bylo se stavbou mešity započato, tu stála vizigótská bazilika sv. Vincence, v níž se svorně pod jednou střechou modlili křesťané i muslimové, i když každý k jinému Bohu a každý v jiné části baziliky.

Židovská čtvrť

Začíná v bezprostřední blízkosti mešity a sahá až k Almodovarské bráně, která byla součástí hradeb a již se do této části města vstupovalo. Židov-

ská čtvrť zaměstná především vaše smysly a možná se i vás zmocní ten zvláštní pocit radosti či štěstí, který prýští ze všech koutů a zákoutí jejich úzkých křivolakých uliček i z rozkvetlých patí jejich domů a domků, chtělo by se říct arabských, protože arabský vliv je zde nesporný. Možná zaslechnete i rodinnou hádku, prásknutí dveřmi, někdy máte dokonce pocit, že byste měli zasáhnout, aby nedejbože nedošlo k nějaké tragédii, ale za chvíli se opět rozhostí klid, jako by se nic nestalo.

Minulost této části města však mnohé tragédie skrývá. Židovská komunita tu žila celkem v poklidu i v době muslimského panství. Situace se radikálně změnila ve 12. století s nástupem berberské dynastie Almohadů. Fanatismus těchto vyznavačů Boží jednosti vyvolal masivní exodus Židů z těch oblastí al-Andalusu, kterou měli Alhomadé ve svém područí. Tehdy musel opustit rodnou Sefarad – tak říkali Židé své španělské domoviny – i Maimonides, jeden z nejslavnějších córdobských rodáků. Dnes má v Židovské čtvrti své náměstí (Plaza Maimónides), jeho sochu potkáte na Plaza Tiberiades v bezprostřední blízkosti synagogy. Možná se i vy, jako větší turista, dotknete jeho pravé nohy, abyste do sebe nasáli trochu jeho moudrosti.

Synagoga, jedna z nejkrásnějších a historicky nejceněnějších ve Španělsku, byla postavena v roce 1315, tedy v době, kdy byla Córdoba už několik desítek let v rukou křesťanských vládců. Dekorativní muzejarský sloh naznačuje, že je dílem muslimských stavitelů, jimž bylo dovoleno – zatím – na křesťanském území zůstat. Neměli byste vynechat ani Zoco, nejrůznější řemeslnické dílny kolem starého patia, kde lze pořídit i zajímavé dárky pro blízké a přátele.

Alcázar a Torre de la Calahorra

Z někdejšího hradu křesťanských králů se zachovala jen čtyřhranná budova s gotickou

FOTO: ARCHIV

Mešita-katedrála z ptačí perspektivy

ZAJÍMAVOST

Dvory, dvorky, dvorečky

Španěle pro ně mají jeden jediný název: patio. Je kvetoucím srdcem domu, jak o něm přiznává píše ve svém Výletu do Španěl Karel Čapek, místem, kde se schází rodina, kde se odpočívá, kde se žije. Ty nejhezčí jsou bezpochyby právě v Córdobě. Takové patio může být roz-

lehlé i úplně malinkaté, čtvercové, obdélníkové či zcela nepravidelné, záleží na velikosti a dispozici domu, může to být úplně miniaturní zahrádka, kde se člověk pomalu ani neotočí. Při výzdobě se fantazii meze nekladou. Bývá dílem paní domu, do něhož se muž obvykle příliš neplete. Hlavním dekorativním prvkem jsou květiny nejrozličnějších druhů a barev umístěné v kořenáčích, které jsou zavěšeny na bílých zdech nebo stojí na podstavcích či jsou jen tak rozestaveny po zemi vydlážděné dlaždicemi nebo jen obláz-

ky. Keramické vazy i talíře, lucerničky, fontánky, které osvěžují vzduch, a tepané mříže půvabně zákoutí dotvářejí. Taky tu bývají, pokud to prostor dovolí, proutěné židle či křesílka, stůl nebo alespoň nějaký stoleček, na který lze položit džbánek s vínem či vodou, kdyby člověk náhodou dostal žízeň.

Patio, alespoň to córdobské, je záležitost velice intimní. Většinou bývá skryto před očima kolemjdoucích za masivními dřevěnými vraty nebo tepanými železnými bránami. V první polovině května se však mnohá patia otevírají. Jsou označena tabulí „Patio“, což znamená, že právě toto patio je přihlášeno do soutěže o patio nejkrásnější a vy jste v něm zvanými hosty. V turistické informační kanceláři dokonce dostanete plánek s patii, která můžete navštívit. Nejkrásnější jsou v Židovské čtvrti a kolem ulice San Basilio kousek od Alcázar. Ve všedních dnech bývají otevřena od 17 hodin do půlnoci, o víkendech od 12 do půlnoci. Vstup je volný, ale někde mívají pokladničku na dobrovolný příspěvek. www.patiosdecordoba.net (bohužel jen ve španělštině)

